ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державного університету
«Житомирська політехніка»
31 липня 2025 р. № 159/агп

Ректор

_____ Віктор ЄВДОКИМОВ

ПРОГРАМА
вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти Державного університету «Житомирська політехніка»

[X] Контрольний примірник

[ ] Врахований примірник

Погоджено Вченою радою
Державного університету
«Житомирська політехніка»
16 липня 2025 р., протокол № 13

Житомир
2025

ЗМІСТ

1. Загальні положення…….. 3
2. Загальні відомості про Університет…… 4
3. Організація забезпечення безпеки життєдіяльності здобувачів освіти…….. 5
4. Правила поведінки під час освітнього процесу……. 7
5. Правила поведінки в громадських місцях…….. 8
6. Правила поведінки з незнайомими людьми…… 9
7. Правила поведінки з підозрілими предметами…….. 11
8. Правила користування громадським транспортом…… 12
9. Попередження травмування на об’єктах залізничної інфраструктури…… 14
10. Правила електробезпеки…… 16
11. Правила пожежної безпеки…… 18
12. Радіаційна безпека. Надзвичайні ситуації природного характеру. Дії у випадку надзвичайної ситуації. Цивільний захист…… 19
13. Безпека дорожнього руху. Поведінка на вулиці. Ознайомлення з правилами дорожнього руху…… 22
14. Побутовий травматизм. Попередження та дії у разі нещасного випадку у побуті…… 25
15. Дотримання обмежень задля запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV2……. 26
16. Профілактика шлунково-кишкових хвороб…….. 27
17. Норми виробничої санітарії та гігієни…… 29
18. Види та джерела небезпеки на території Університету…… 30
19. Обставини та причини найбільш характерних нещасних випадків…… 30
20. Перша домедична допомога…… 32

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. «Програма вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти Державного університету «Житомирська політехніка» (надалі – Програма) розроблена у відповідності до «Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 № 304 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 22.11.2017р. №1514), «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 р.№1669.

1.2. Програма поширюється на всіх учасників освітнього процесу Державного університету «Житомирська політехніка» (надалі – Університет).

1.3. Вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти (надалі – Вступний інструктаж) проводиться у відповідності до даної Програми один раз на рік перед початком навчальних занять та при зарахуванні здобувачів освіти до Університету.

1.4. Обов'язки проведення Вступних інструктажів покладені на відповідальних осіб, визначених деканатами факультетів, навчання яких проводиться службою охорони праці.

1.5. Обов'язки організації та контролю за проведенням Вступних інструктажів покладено на деканів факультетів Університету.

1.6. Запис про проведення Вступного інструктажу проводиться на окремій сторінці журналу обліку навчальних занять відповідальною особою із своїм підписом та підписами здобувачів освіти, які отримали Вступний інструктаж. У разі неможливості відвідування Університету

здобувачами освіти з причини встановлення карантину з метою запобігання поширення гострих респіраторних захворювань Вступний інструктаж проводиться дистанційно.

2. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО УНІВЕРСИТЕТ

2.1. Державний університет «Житомирська політехніка» є юридичною особою публічного права, права і обов'язки якої він набув з дня його державної реєстрації та є закладом вищої освіти державної форми власності. Університет належить до сфери управління Міністерства освіти і науки України та здійснює цивільну правоздатність у повному обсязі для виконання функцій та завдань, передбачених Статутом.

2.2. Юридична адреса Університету: вулиця Чуднівська, 103, м.Житомир, Житомирська область, 10005.

2.3. Мета діяльності Університету – провадження освітньої, наукової, науково-технічної, інноваційної та методичної діяльності, забезпечення організації освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти, повної загальної середньої освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей.

2.4. Структурними підрозділами Університету є:

1) навчально-наукові інститути;

2) факультети;

3) кафедри;

4) центри, комплекси, частини, сектори та лабораторії (навчальні, науково-дослідні, науково-навчальні, навчально-наукові, навчально-науково-методичні, навчально-науково-виробничі, навчально-консультаційні, науково-виробничі, дослідницькі, інноваційні, інформаційні, інформаційно телекомунікаційні, проектно-пошукові, проектно-конструкторські, дослідно-конструкторські, дослідно-впроваджувальні, конструкторсько-технологічні, інформаційні, сертифікаційні, виробничі, господарські та інші);

5) конструкторські бюро, відділ аспірантури і докторантури, навчально-виробничі комбінати, експериментальні підприємства, полігон, науковий парк, технопарк, стрілецький тир;

6) бібліотека;

7) коледжі;

8) заклади загальної середньої освіти;

9) виробничі структури, адміністративно-фінансові та господарські підрозділи, підрозділи методичної та технічної підтримки освітнього та виробничого процесу, видавництва;

10) адміністративні та господарські підрозділи;

11) студентське містечко, заклади культурно-побутового призначення, спортивні комплекси, центри студентського спорту, санаторій-профілакторій, студентський оздоровчо-спортивний табір;

12) музеї Університету;

13) інші підрозділи, що забезпечують практичну підготовку фахівців певних спеціальностей та або проводять наукові дослідження:

14) інші підрозділи, діяльність яких не заборонена законом

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

3.1. Забезпечення безпеки життєдіяльності здобувачів освіти в Університеті здійснюється у відповідності до вимог «Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 № 304 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 22.11.2017р. №1514), «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 р.№1669.

3.2. Відповідальність за виконання заходів із забезпечення безпеки життєдіяльності здобувачів освіти Університету покладено на кураторів академічних груп, викладачів, навчальних майстрів, завідувачів лабораторій, провідних фахівців кафедр, відповідальних осіб.

3.3. Відповідальність за організацію та контроль за виконанням заходів із забезпечення безпеки життєдіяльності здобувачів освіти покладено на деканів факультетів Університету.

3.4. Громадський контроль за додержанням законодавства щодо забезпечення безпеки життєдіяльності здобувачів освіти в Університеті здійснюється первинною профспілковою організацією студентів Університету.

3.5. Під час навчання із здобувачами освіти працівниками Університету проводяться інструктажі з безпеки життєдіяльності:

1) ***вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності*** проводиться у відповідності до цієї Програми;

2) ***первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності*** проводиться на початку навчального року перед початком занять у кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі тощо, перед початком канікул, а також перед початком заходів за межами Університету.

Первинний інструктаж також проводиться перед виконанням кожного завдання, пов’язаного з використанням різних матеріалів, інструментів, приладів, на початку лабораторної, практичної роботи.

3) ***позаплановий інструктаж з безпеки життєдіяльності*** зі здобувачами освіти проводиться у разі порушення ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці під час освітнього процесу, що може призвести чи призвело до травм, надзвичайних ситуацій тощо, зміни умов виконання навчальних завдань (лабораторних робіт, виробничої практики, професійної підготовки тощо), а також у разі нещасних випадків, що сталися під час освітнього процесу в Університеті та за його межами.

4) ***цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності*** проводиться зі здобувачами освіти в разі організації позанавчальних заходів (олімпіади, турніри з предметів, екскурсії, туристичні походи, спортивні змагання тощо), під час проведення громадських, позанавчальних робіт (прибирання територій, приміщень, науково-дослідна робота тощо).

3.6. Первинні, позапланові та цільові інструктажі проводять: куратори академічних груп, викладачі, навчальні майстри, завідувачі лабораторіями, провідні фахівців кафедр та інші співробітники Університету, визначені деканами факультетів.

3.7. Записи про проведення первинних, позапланових та цільових інструктажів проводяться у журналах реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти, які зберігаються у деканатах, на кафедрах, у кабінетах, лабораторіях, майстернях, спортзалі. Здобувачі освіти, які інструктуються, ставлять свій підпис в цих журналах.

4. ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

4.1. Безпека життєдіяльності здобувачів освіти в Університеті ґрунтується на свідомому і сумлінному виконанні правил поведінки. Основні види життєдіяльності в Університеті є навчання, практичні заняття, участь у громадських та спортивних заходах, проживання у гуртожитках Університету. Під час знаходження на території Університету здобувачу освіти потрібно чітко усвідомлювати наслідки своїх дій, щоб не створити небезпечну ситуацію для себе та оточуючих. Необхідно розуміти те, що безпека, перш за все, залежить від кожної людини, її ставлення до навколишнього середовища та інших людей.

4.2. Здобувачі освіти Університету зобов’язані:

- виконувати вимоги освітньої програми, дотримуючись принципу академічної доброчесності та досягти результатів навчання, передбачених стандартом освіти для відповідного рівня освіти;
- бережливо ставитися до майна Університету, берегти обладнання, інвентар, матеріали, навчальні посібники тощо;
- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися дисципліни, виконувати вимоги з безпеки життєдіяльності, передбачені відповідними правилами та інструкціями;
- дотримуватись правил пожежної безпеки, правил особистої гігієни і санітарних норм у місці навчання та проживання;
- не допускати грубощів, образ, застосування протиправних дій у вирішенні конфліктних ситуацій з оточуючими;
- не приносити до Університету небезпечні предмети (ріжучі, колючі, вибухові, вогненебезпечні, газові балончики, петарди та інше);
- не палити у невстановлених місцях, не вживати алкогольні напої, наркотичні речовини;
- бути обережним на міжповерхових сходах, біля балконів, вікон, дверей.

4.3. Запорукою безпеки здобувачів освіти є виконання вимог інструкцій, нормативних актів з безпеки життєдіяльності та охорони праці, правил безпечної роботи під час навчально-виховного процесу, співпраця з адміністрацією Університету щодо створення безпечних умов для навчання.

5. ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ В ГРОМАДСЬКИХ МІСЦЯХ

5.1. Правила поведінки в громадських місцях передбачають:

- виявляти ввічливість до людей, допомагати людям похилого віку та малолітнім, бути уважними до людей з обмеженими можливостями;

- дотримуватися чистоти в громадських місцях – не смітити, не плюватися, берегти зелені насадження;

- на вулиці і в громадських місцях розмовляти без крику, не шуміти, не заважати іншим людям;

- бережно ставитись до суспільного і чужого майна;

- не робити негідних вчинків і оберігати від них друзів: не ображати інших, не брати чужі речі, не знущатися над тваринами та ін.;

- не брати участь в будь-яких акціях, які порушують порядок в громадських місцях;

- не вживати алкогольні напої, не палити, не лихословити.

6. ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ З НЕЗНАЙОМИМИ ЛЮДЬМИ

6.1. Однією з найбільш серйозних небезпек, що підстерігає людей молодого віку, особливо в міських умовах, може бути зустріч із небезпечними незнайомцями - людьми схильними до злочинних дій, психічно неврівноваженими, а також тими, хто перебуває в наркотичному чи алкогольному сп’янінні. Серед них можуть бути ґвалтівники, грабіжники, хулігани, вбивці, маніяки та ін. Для того, щоб уникнути такої небажаної зустрічі, а якщо вона все ж таки відбулася, зберегти своє життя й здоров'я необхідно дотримуватися наступних правил поведінки:

- пам'ятати, що небажана зустріч із небезпечним незнайомцем найбільш ймовірна влітку, в період з 21.00 до 1.00. Місцем цієї зустрічі може бути безлюдна вулиця, парк або сквер, тихий двір, гаражі, лісопосадки, привокзальні райони, під’їзди житлових будинків, ліфти тощо;

- не вступати в розмови з незнайомими людьми на вулиці, в міському транспорті, інших місцях, а у випадку коли поблизу немає інших людей не відповідати навіть на запитання незнайомців і при цьому не боятися показатися погане вихованими;

- якщо незнайомці проявляють наполегливість в установлюванні контакту з вами необхідно терміново тікати від них, а якщо вони вас переслідують, необхідно голосно кричати й звати на допомогу;

- у випадку застосування незнайомцем фізичної сили, активно пручайтеся й голосно кричіть, “Рятуйте!”;

- не приймати подарунків і особливо любих видів частувань від незнайомців: цукерок, жувальних гумок, соків та інших солодких напоїв, у яких можуть знаходитися отрута та психотропні речовини;

- ніколи не заходити одному в під’їзди будинків, ліфти й інші замкнуті приміщення разом з незнайомими людьми;

- не підніматися поодинці по темним сходам, і ні в якому разі не заходити в чужі квартири. У разі нападу кличте на допомогу. Кричить голосно “Пожежа”, тому що на цей заклик мешканці будинків більш активно реагують, а далі активно захищайтеся;

- не сідайте в машину, якщо в ній перебувають незнайомі люди;

- ніколи поодинці, без друзів або батьків, не надавайте допомогу незнайомим людям у перенесенні речей, особливо до них додому або до їхньої машини;

- у ситуації, коли фізично сильніші за вас незнайомі люди вимагають у вас гроші або речі - віддайте їм те, що вони хочуть, при цьому постарайтеся їх запам'ятати й відразу ж повідомите про те, що трапилося до поліцію, за телефоном 102 або безпосередньо першому співробітникові поліції, якого ви зустрінете. Пам’ятайте, що головне в подібній ситуації - зберегти своє життя й здоров'я;

- перш ніж прийняти від друзів або знайомих запрошення відсвяткувати день народження або інші свята обов'язково поцікавтеся хто ще запрошений, де точно буде відбуватися святкування й обов'язково про це повідомте своїм батькам;

- ніколи не приймайте пропозиції від незнайомих людей сходити в кінотеатр, кафе, бар або покататися на машині;

- не приймайте від незнайомих людей пропозицій знятися в рекламному ролику, надати допомогу у влаштуванні на роботу або навчання. Про всі подібні пропозиції обов'язково розповідайте своїм батькам;

- не розповідайте незнайомим людям де живете, хто ваші батьки, як ваше прізвище;

- про всі дивні зустрічі, подарунки і пропозиції незнайомих людей обов'язково й негайно повідомляйте своїм батькам;

- пам’ятайте, що говорити ласкаві слова, обіймати, цілувати, дарувати подарунки й пригощати насолодами можуть тільки дуже близькі люди.

7. ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ З ПІДОЗРІЛИМИ ПРЕДМЕТАМИ

7.1. До підозрілих предметів, що можуть бути вибуховими пристроями, можна віднести:

- електропроводи, що виходять з невідомого предмета, антени, лампочки на його поверхні, хід годинника, що прослуховується;

- залишені предмети побутового призначення (валізи, сумки, гаманці, дитячі іграшки, ручні ліхтарики тощо);

- предмети, що знаходиться в не призначених для цього місцях (наприклад, велика дитяча іграшка біля вхідних дверей);

- предмети з прикріпленими до них мобільними телефонами, радіостанціями, акумуляторами;

- розтяжки дротів, або дротів, що тягнуться від механізму на велику відстань.

7.2. При виявленні підозрілої речі необхідно:

- негайно повідомити про знахідку представників поліції, охорони, аварійно-рятувальних служб або зателефонувати за номерами 101, 102;

- не курити;

- не користуватись запальничками, іншими джерелами відкритого, а також предметами, що можуть його утворювати;

- не торкатись до підозрілої речі руками або іншими речами;

- у жодному разі не намагатися переміщувати підозрілий предмет або змінювати його положення;

- залишити місце, де виявлено підозрілий предмет, при можливості організувати охорону на безпечній відстані.

7.3. Якщо ви знайшли забуту річ в громадському транспорті, опитайте людей, що знаходяться поряд. Постарайтеся встановити, чия вона або хто міг її залишити. Якщо господар не встановлений, негайно повідомте про знахідку водія.

7.4. У разі знаходження підозрілого предмету у під'їзді свого будинку, опитайте сусідів, можливо, він належить їм. При неможливості встановлення власника — негайно повідомте про знахідку у відділення поліції.

7.5. Якщо ви знайшли підозрілий предмет в установі, негайно повідомте про знахідку адміністрацію.

8. ПРАВИЛА КОРИСТУВАННЯ ГРОМАДСЬКИМ ТРАНСПОРТОМ

8.1. При користуванні громадським транспортом слід дотримуватись таких правил:

- автобус і тролейбус обходити позаду, трамвай - попереду, звертати увагу, що будь-який транспорт може закрити собою інший, який рухається позаду ще з більшою швидкістю;

- на зупинках бути уважними, не повертатися спиною до транспорту, що рухається;

- не спати у транспорті, що рухається, є можливість травмуватися при різкому гальмуванні або маневруванні;

- не притулятися до дверей, уникати їздити на сходинах;

- не задивлятися у вікно, якщо на підлозі стоїть ваша сумка, тримати її при собі, пам'ятайте, що в громадському транспорті часто діють кишенькові злодії, а їх улюблені місця - у проході та біля дверей;

- посадку та висадку з легкового автомобіля слід здійснювати не на проїжджій частині, а у спеціально відведених місцях або біля бордюру і лише після повної зупинки транспорту;

- під час руху автомобіля не можна відволікати водія, чіпати ручки дверей, гратися гострими предметами, висовувати руки і голову у вікна автомобіля;

- намагатись не заходити у порожні автобуси, тролейбуси, трамваї, а якщо ви єдиний пасажир і їдете пізно, то сідати ближче до водія, не біля вікна, а біля проходу, тоді до вас незручно буде підсісти;

- у пізній час уникати малолюдних зупинок, очікуючи транспорт, знаходитись на добре освітленому місці поряд із людьми;

- якщо в салоні виникла пожежа, негайно повідомити про це водія та пасажирів; попросити зупинитися і відчинити двері або натиснути кнопку аварійного відкриття дверей; при блокуванні дверей для евакуації застосовувати аварійні люки вгорі та виходи через бокове вікно; при евакуації бути обережним, бо металеві частини трамваїв і тролейбусів можуть виявитися під напругою через порушення захисної ізоляції.

9. ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТРАВМУВАННЯ НА ОБ'ЄКТАХ ЗАЛІЗНИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

9.1. Запобігти травмуванню на об'єктах залізничної інфраструктури можливо додержуючись наступних правила безпеки на залізниці:

- пішоходам дозволяється переходити залізничні колії тільки в установлених місцях (пішохідні мости, переходи, тунелі, переїзди, тощо); на станціях, де немає мостів і тунелів, залізничні колії слід переходити по спеціальних настилах, біля яких встановлені покажчики «Перехід через колії»;

- перед тим, як увійти в небезпечну зону (ступити на колію), впевнитися у відсутності поїзда, що рухається;

- при наближенні поїзда до перону або платформи необхідно стежити за звуковими сигналами, що подаються з локомотива, електропоїзда та іншого самохідного рухомого складу, уважно слухати оповіщення, що передаються по гучномовному зв'язку;

-при наближенні поїзда потрібно зупинитися поза межами небезпечної зони, пропустити його і, впевнившись у відсутності рухомого складу, що пересувається по сусідніх коліях, почати перехід;

-наближаючись до залізничного переїзду, необхідно уважно стежити за світловою і звуковою сигналізацією, а також положенням шлагбаумів; переходити колії дозволяється тільки при відкритому шлагбаумі; при відсутності шлагбаума (коли переїзд не охороняється) перед переходом колії необхідно впевнитись, що до переїзду не наближається поїзд.

Пішоходам забороняється:

- ходити по залізничних коліях та наближатися до них на відстань менше п'яти метрів;

- переходити і перебігати через залізничні колії перед поїздом що наближається, якщо до нього залишилося менше ніж 400 м.;

- переходити колію зразу після проходу поїзда, не впевнившись, що по сусідніх коліях не пересувається рухомий склад;

- переходити та переїжджати залізничні колії при закритому положенні шлагбаума або при червоному світлі світлофора та звуковому сигналі переїзної сигналізації;

- на станціях і перегонах пролізати під вагонами і перелізати через автозчепи для переходу через колію;

- проходити по залізничних мостах і тунелях, не обладнаних спеціальними настилами для проходу пішоходів;

- пролізати під закритим шлагбаумом на залізничному переїзді, а також виходити на переїзд, коли шлагбаум починає закриватися;

- на електрифікованих лініях підніматися на опори, а також торкатись до металевих проводів заземлення, які ідуть від опори до рейки;

- наближатися до електропроводу, що лежить на землі, ближче ніж на 10 метрів;

- підніматися на дахи поїздів, локомотивів та вагонів, а також на конструкції мостів, освітлювальних вишок тощо;

- класти на рейки залізничної колії будь-які предмети;

- підходити ближче ніж на 0,5 метра до краю платформи після оголошення про подачу або прибуття поїзда до його повної зупинки;

- обходити вагони, що стоять на колії, на відстані менше п’яти метрів від крайнього вагона;

- проходити між розчепленими вагонами, що стоять на колії, якщо відстань між ними менше десяти метрів;

- знаходитись на об’єктах залізничного транспорту в стані алкогольного сп’яніння;

- сидіти на краю посадкової платформи, перону;

- ставити особисті речі на краю платформи, перону.

10. ПРАВИЛА ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКИ

10.1. Електрична енергія добрий помічник на виробництві і в побуті, але вона може заподіяти великої шкоди здоров'ю людині, якщо при користуванні не виконувати звичайних правил безпеки.

10.2. Правила електробезпеки вдома:

- перед підключенням нового електроприладу до мережі, уважно вивчіть інструкцію, що додається до нього – якщо згідно неї прилад має бути заземлений, використовувати його без заземлення небезпечно;
- не вмикайте у мережу одночасно кілька енергоємних приладів – внаслідок цього можуть перегрітися розетки або спрацювати запобіжники; якщо це сталося, негайно відключіть від мережі частину приладів;
- якщо у корпусі електроприладу при вмиканні виникає іскріння, користуватися ним забороняється;
- не торкайтеся водопровідних кранів, каналізаційних пристроїв, труб опалення, а також будь-яких металевих предметів, якщо в руках ви тримаєте прилад, підключений до електромережі;
- не допускайте потрапляння вологи чи води на електроприлади;
- не торкайтеся вологими руками електроприладів, підключених до мережі, а також розеток, цоколів електролампочок;
- якщо ви приймаєте ванну чи стоїте босоніж на вологій підлозі, не торкайтеся руками елементів проводки, електроламп, вимикачів та працюючих електроприладів;
- не залишайте без нагляду увімкнені електроприлади, особливо праску, електроплитку, обігрівач;
- при займанні проводу у жодному разі не заливайте його водою та не обривайте його руками, в такій ситуації слід викрутити електрозапобіжники таким чином вимкнути електричний струм, після чого необхідно загасити пожежу землею, піском чи брезентом;
- забороняється висмикувати штепсельну електровилку з електророзетки за провід;

- оберігайте кабелі та електричні дроти від перегинання та перетирання;

- у ванній кімнаті всі електричні прилади слід підключати до мережі лише із використанням електророзетки та електровилки із захисним контактом та розміщувати їх на відстані не менш ніж 60 см безпосередньо від ванни чи душу;

- не можна торкатися руками оголених кінців електричного проводу;

- якщо при відключенні від мережі всіх електроприладів та освітлення лічильник продовжує фіксувати витрату електроенергії, це означає, що в мережі порушена ізоляція. У такому випадку необхідно терміново звернутися до фахівця-електрика;

- не можна витирати пил з працюючих електроприладів вологою тканиною;

- під час заміни несправних електроламп у світильниках забороняється використовувати електролампи більшої потужності, ніж та, на яку розрахований прилад, так як це може спричинити перегрів частин світильника та цоколя електролампи, що, в свою чергу, створить небезпеку виникнення пожежі;

- не намагайтеся виконувати складні ремонтні та монтажні роботи, пов’язані із втручанням в роботу електроприладів та електропроводки, самостійно.

10.3. Правила електробезпеки на вулиці:

- не відчиняйте двері розподільчих електрощитів, силових шаф, трансформаторних підстанцій та не проникайте в приміщення електроустановок;

- не підходьте ближче, ніж на 8 метрів, до обірваного дроту повітряної лінії, який лежить на землі чи звисає з опори;

- не піднімайтесь на опори повітряних ліній електропередачі;

- не закидайте дроти та інші предмети на проводи повітряних ліній електропередачі;

- заборонено рибалити, розпалювати вогнища, вилазити на дерева поблизу повітряних ліній електропередачі та електрообладнання, діставати будь-які предмети, що нависли на проводах лінії електропередачі.

11. ПРАВИЛА ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

11.1. «Правила пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України» затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 р. №974. поширюються на навчальні заклади всіх типів і форм власності, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України і є обов'язковими для виконання всіма учасниками освітнього процесу Університету.

11.2. Пожежна безпека в Університеті забезпечується шляхом проведення організаційних і практичних заходів, спрямованих на запобігання пожежам, використання технічних засобів, забезпечення безпеки учасників освітнього процесу, зниження можливих майнових втрат, зменшення негативних екологічних наслідків у разі їх виникнення, створення умов для успішного гасіння пожеж.

11.3. Забезпечення пожежної безпеки в Університеті покладено на керівників структурних підрозділів, відповідальних за протипожежний стан приміщень Університету, утримання і експлуатацію засобів протипожежного захисту.

11.4. З метою запобігання пожежі в Університеті забороняється:

- тютюнопаління у невстановлених місцях;

-зберігання, застосовування горючих рідин, газів та легкозаймистих матеріалів;

- користування несправними електроприладами;

-застосовування з метою опалення нестандартних нагрівальних електричних пристроїв в гуртожитках;

- залишати без нагляду ввімкнені електроприлади та конфорки газових плит в гуртожитку.

11.5. У разі виявлення пожежі або її ознаки (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів, різке підвищення температури в приміщенні тощо) здобувач освіти зобов'язаний:

- повідомити про пожежу працівників Університету, чергового охоронця навчального корпусу (гуртожитку), пожежно-рятувальний підрозділ за тел.101;
- покинути місце пожежі та надати допомогу колегам в евакуації до безпечного місця.

11.6. Для оперативного гасіння пожежі використовуються вогнегасники, які знаходяться на кожному поверсі учбового корпусу, на кожному поверсі гуртожитку (у відповідальної особи) та в структурних підрозділах Університету.

12. РАДІАЦІЙНА БЕЗПЕКА. НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ ПРИРОДНОГО І ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ. ДІЇ У ВИПАДКУ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

12.1. Радіаційна безпека - комплекс заходів, спрямований на обмеження опромінення населення та запобігання виникненню його наслідків.

12.2. Радіаційна безпека населення і оточуючого середовища вважається забезпеченою, якщо дотримуються основні вимоги радіаційного захисту, встановлені діючими нормами радіаційної безпеки та санітарними правилами.

12.3. Дії у випадку виникнення радіаційної небезпеки:

- при одержанні повідомлення про радіаційну небезпеку негайно укрийтеся в приміщенні навчального корпусу, гуртожитку, будинку проживання;
- для зменшення можливості проникнення радіаційних речовин до приміщення закрийте всі вікна та двері;
- дізнайтеся про час та місце збору для евакуації;

- швидко зберіть у герметичну валізу необхідні документи, цінності, ліки, продукти, запас питної води, найпростіші засоби санітарної обробки та інші необхідні вам речі;

- перед виходом з приміщення вимкніть джерела електро-, водо- і газопостачання, візьміть підготовлені речі, одягніть протигаз (респіратор, ватно-марлеву пов'язку), верхній одяг (плащ, пальто, накидка), гумові чоботи;

- уникайте тривалого перебування на радіоактивно забрудненій території, а у разі вимушеного знаходження на такій території обов'язково використовуйте засоби захисту: для захисту органів дихання – протигаз, респіратор, ватно-марлеву чи протипилову пов'язку, зволожену марлеву пов'язку, хустинку або будь-яку частину одягу; для захисту шкіри – спеціальний захисний одяг типу ОЗК, плащ з капюшоном, накидку, комбінезон, гумове взуттям і рукавиці;

- з прибуттям на нове місця перебування, проведіть дезактивацію засобів захисту, одягу, взуття та санітарну обробку шкіри на спеціально обладнаному пункті або ж самостійно;

- дізнайтеся у місцевих органів державної влади адреси організацій, що відповідають за надання допомоги потерпілому населенню.

12.4. До надзвичайних ситуацій техногенного характеру відносяться: транспортні аварії, пожежі, вибухи, аварії з викидом небезпечних та шкідливих хімічних та радіоактивних речовин, раптове руйнування споруд, аварії в електроенергетичних системах, системах життєзабезпечення, системах зв'язку та телекомунікацій, на очисних спорудах, у системах нафтогазового промислового комплексу, гідродинамічні аварії та ін.

12.5. До надзвичайних ситуацій природного характеру відносяться явища та процеси атмосферного, гідрологічного, геологічного, біосферного або іншого походження: землетруси, повені, зсуви, селеві потоки, бурі, урагани, пожежі лісів, торфу, полів і населених пунктів та ін.

12.6. Дії у разі надзвичайної ситуації природнього та техногенного характеру:

- спокійно оцінити можливу загрозу для свого життя та визначити шляхи виходу у безпечне місце;
- зателефонувати до служб екстреної допомоги за номерами:

101 - пожежна охорона;

102 - поліція;

103 - екстрена медична допомога;

104 - газова служба;

112 - єдиний номер виклику екстрених служб

та коротко описати ситуацію, назвати адресу, де сталася надзвичайна ситуація, а також своє прізвище, ім'я, номер свого телефону;

- зателефонувати батькам, коротко описати ситуацію, повідомити про місце свого перебування;
- у разі можливості надати допомогу потерпілим від наслідків надзвичайної ситуації;
- у разі небезпеки для свого здоров'я та життя терміново залишити територію надзвичайної ситуації перемістившись у безпечне місце.

12.7. Цивільний захист України є державною системою органів управління, сил і засобів, що створюється для організації і забезпечення захисту населення від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного, екологічного, природного та воєнного характеру.

12.8. Основні завдання цивільного захисту: запобігання надзвичайним ситуаціям; оперативне оповіщення; організація надання невідкладної медичної допомоги потерпілим; організація евакуації населення; проведення навчань та тренувань з питань цивільного захисту.

13. БЕЗПЕКА ДОРОЖНЬОГО РУХУ. ПОВЕДІНКА НА ВУЛИЦІ, ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРАВИЛАМИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Обов'язки і права пішоходів, як учасників дорожнього руху визначені «Правилами дорожнього руху», затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001р. №1306, згідно яким:

13.1. Пішоходи повинні рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, тримаючись правого боку.

Якщо немає тротуарів, пішохідних доріжок або пересуватися по них неможливо, пішоходи можуть рухатися велосипедними доріжками, тримаючись правого боку і не утруднюючи рух на велосипедах, або в один ряд узбіччям, тримаючись якомога правіше, а у разі його відсутності або неможливості рухатися по ньому — по краю проїзної частини назустріч руху транспортних засобів. При цьому треба бути обережним і не заважати іншим учасникам дорожнього руху.

13.2. Пішоходи, які переносять громіздкі предмети, або особи, які пересуваються в кріслах колісних без двигуна, ведуть мотоцикл, велосипед чи мопед, везуть санки, візок тощо, якщо їх рух тротуарами, пішохідними чи велосипедними доріжками або узбіччями створює перешкоди для інших учасників руху, можуть рухатися по краю проїзної частини в один ряд.

13.3. За межами населених пунктів пішоходи, які рухаються узбіччям чи краєм проїзної частини, повинні йти назустріч руху транспортних засобів.

Особи, які рухаються узбіччям чи краєм проїзної частини в кріслах колісних без двигуна, ведуть мотоцикл, мопед або велосипед, повинні пересуватися в напрямку руху транспортних засобів.

13.4. У темну пору доби та в умовах недостатньої видимості пішоходи, які рухаються проїзною частиною чи узбіччям, повинні виділити себе, а за можливості мати на зовнішньому одязі

світлоповертальні елементи, для своєчасного їх виявлення іншими учасниками дорожнього руху.

13.5. Рух організованих груп людей по дорозі дозволяється тільки в напрямку руху транспортних засобів колоною не більш як по чотири особи в ряду за умови, що колона не займає більше половини ширини проїзної частини одного напрямку руху. Попереду і позаду колони на відстані 10–15 м з лівого боку повинні бути супровідники з червоними прапорцями, а у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості — із засвіченими ліхтарями: спереду — білого кольору, позаду — червоного.

13.6. Організовані групи дітей дозволяється водити тільки по тротуарах і пішохідних доріжках, а коли їх немає — по узбіччю дороги у напрямку руху транспортних засобів колоною, але тільки у світлу пору доби і лише в супроводі дорослих.

13.7. Пішоходи повинні переходити проїзну частину по пішохідних переходах, у тому числі підземних і надземних, а у разі їх відсутності — на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч.

13.8. Якщо в зоні видимості немає переходу або перехрестя, а дорога має не більше трьох смуг руху для обох його напрямків, дозволяється переходити її під прямим кутом до краю проїзної частини в місцях, де дорогу добре видно в обидва боки, і лише після того, як пішохід упевниться у відсутності небезпеки.

13.9. У місцях, де рух регулюється, пішоходи повинні керуватися сигналами регулювальника або світлофора.

У таких місцях пішоходи, які не встигли закінчити перехід проїзної частини дороги одного напрямку, повинні перебувати на острівці безпеки або лінії, що розділяє транспортні потоки протилежних напрямків, а у разі їх відсутності — на середині проїзної частини і можуть продовжити перехід лише тоді, коли це буде дозволено відповідним сигналом світлофора чи регулювальника та переконаються в безпеці подальшого руху.

13.10. Перед виходом на проїзну частину з-за транспортних засобів, що стоять, та будь-яких об'єктів, що обмежують оглядовість, пішоходи повинні впевнитись у відсутності транспортних засобів, що наближаються.

13.11. Чекати транспортний засіб пішоходи повинні на тротуарах, посадкових майданчиках, а якщо вони відсутні, — на узбіччі, не створюючи перешкод для дорожнього руху.

13.12. На трамвайних зупинках, не обладнаних посадковими майданчиками, пішоходам дозволяється виходити на проїзну частину лише з боку дверей і тільки після зупинки трамвая.

Після висадки з трамвая необхідно залишити проїзну частину не затримуючись.

13.13. У разі наближення транспортного засобу з увімкненим проблисковим маячком червоного та (або) синього кольору і (або) спеціальним звуковим сигналом пішоходи повинні утриматися від переходу проїзної частини або негайно залишити її.

13.14. Пішоходам забороняється:

- виходити на проїзну частину, не впевнившись у відсутності небезпеки для себе та інших учасників руху;
- допускати самостійний, без нагляду дорослих, вихід дітей дошкільного віку на проїзну частину;
- переходити проїзну частину поза пішохідним переходом, якщо є розділювальна смуга або дорога має чотири і більше смуг для руху в обох напрямках, а також у місцях, не встановлено огородження;
- затримуватися і зупинятися на проїзній частині, якщо це не пов'язано із забезпеченням безпеки дорожнього руху;
- рухатися по автомагістралі чи дорозі для автомобілів, за винятком пішохідних доріжок, місць стоянки і відпочинку.

13.15. У разі причетності до дорожньо-транспортної пригоди він повинен надати можливу допомогу потерпілим, записати прізвища та адреси очевидців, повідомити орган чи уповноважений підрозділ

Національної поліції про пригоду, необхідні данні про себе і перебувати на місці до прибуття поліцейських.

13.16. Пішохід має право:

- на перевагу під час переходу проїзної частини позначеними нерегульованими пішохідними переходами, а також регульованими переходами за наявності на те відповідного сигналу регулювальника чи світлофора;

- вимагати від органів виконавчої влади, власників автомобільних доріг, вулиць і залізничних переїздів створення умов для забезпечення безпеки дорожнього руху.

14. ПОБУТОВИЙ ТРАВМАТИЗМ, ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ДІЇ У РАЗІ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ У ПОБУТІ

14.1. Під побутовим травматизмом слід розуміти події, які не пов’язані з освітнім процесом в Університеті, та призвели до отримання травм при користуванні громадським та приватним автотранспортом, внаслідок дорожньо-транспортних пригод, при використанні електричних та газових побутових приладів, при заняттях спортом, в результаті власного падіння чи падіння на потерпілого предметів, нанесення ушкоджень іншою особою, контактів з тваринами, теплового удару, обмороження, отруєння, опіку та інших події техногенного та природнього характеру.

14.2. Факт ушкодження здоров’я внаслідок нещасного випадку встановлює і засвідчує лікувально-профілактичний заклад. Документом, який підтверджує ушкодження здоров’я особи, є листок непрацездатності чи довідка закладу охорони здоров’я.

14.3. Для попередження нещасних випадків у побуті необхідно:

- дотримуватися правил безпеки життєдіяльності удома, на вулиці, у транспорті;

- уникати небезпечних місць, обирати найбезпечніший маршрут свого руху;

- перед виконанням будь-яких дій пам'ятати про можливу небезпеку таких дій;

- виробити чітке розуміння того, що краще безпечніше, ніж швидше;

- аналізувати інформацію про нещасні випадки у засобах масової інформації та робити необхідні висновки;

- використовувати у повсякденній діяльності знання, отримані при проходженні інструктажів з безпеки життєдіяльності в Університету.

14.4. У разі нещасного випадку у побуті потерпілий зобов'язаний:

- негайно звернутися до закладу охорони здоров'я для отримання медичної допомоги;

- повідомити про подію, куратора академічної групи, деканат Університету;

- після закінчення лікування надати до Університету документ лікувально-профілактичного закладу про проходження лікування.

15. ДОТРИМАННЯ ОБМЕЖЕНЬ ЗАДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ ПОШИРЕННЮ ГОСТРОЇ РЕСПІРАТОРНІ ХВОРОБИ COVID-19, СПРИЧИНЕНОЇ КОРОНОВІРУСОМ SARS-CoV-2

15.1. Коронавірусна інфекція COVID-19 впливає на різні групи людей різним чином. У більшості інфікованих хвороба протікає в легкій або середній формі і їм не потрібна госпіталізація.

15.2. При захворюванні часто спостерігаються симптоми: підвищена температура тіла, сухий кашель, стомлюваність. У деяких інфікованих можуть також спостерігатись: різні больові відчуття, біль у горлі, діарея, кон'юнктивіт, головна біль, втрата нюху і смакових відчуттів, висипи на шкірі та депігментація нігтів на руках і ногах. Людям, у яких спостерігаються помірно виражені симптоми і немає інших захворювань, рекомендовано симптоматичне лікування в домашніх умовах під наглядом сімейного лікаря.

15.3. Симтоми тяжкої форми захворювання: ускладнене дихання та задишка, відчуття здавленості або біль у грудній клітині,

порушення мовлення або рухових функцій. Якщо у вас проявляються симптоми тяжкої форми захворювання, негайно викликайте екстрену медичну допомогу або звертайтесь до лікарні.

15.4. Вберегтися від захворювання можливо дотримуючись заходів обережності та правил особистої гігієни:

- мити руки з милом упродовж не менше 20-ти секунд або користуватись антисептиком, вміст спирту в якому повинен бути 60-80%;
- не торкатись очей, носа, рота брудними руками;
- використовувати медичну маску для прикриття роту та носу і окуляри для захисту очей;
- закривати ніс та рот при чханні серветкою, яку потім потрібно обов'язково викинути;
- не контактувати з особами, у яких наявні симптоми застуди чи інших захворювань верхніх дихальних шляхів, триматись від них на відстані 1,5-2 м.;
- на певний час відмовитись від рукостискань і вітальних поцілунків;
- не подорожувати до епіцентрів захворювання;
- уникати контактів з хворими тваринами;
- не вживати сиру або без належної термічної обробки їжу тваринного походження.

16. ПРОФІЛАКТИКА ШЛУНКОВО-КИШКОВИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

16.1. З настанням теплого періоду зростає вірогідність захворювання шлунково-кишковими інфекціями. Шлунково-кишкові інфекції мають широке поширення та становлять важливу медичну проблему. До цих захворювань відносяться гостра дизентерія, вірусний гепатит, гастроентероколіти, харчові

токсикоінфекції, сальмонельоз та інші захворювання, які реєструються протягом всього року.

16.2. Заразитись шлунково-кишковими інфекціями дуже легко при нехтуванні правилами особистої гігієни, вживанні забруднених продуктів, порушенні правил приготування, термічної обробки та зберігання їжі. Всі ці чинники становлять реальну загрозу для вашого здоров'я. Для попередження шлунково-кишковим захворюванням необхідно:

- дотримуватись правил особистої гігієни, у тому числі ретельно мити руки перед приготуванням та вживанням їжі, після відвідування туалету, місць загального користування;
- не купувати харчові продукти у місцях несанкціонованої торгівлі: стихійних ринках, проїжджих частинах вулиць тощо;
- не вживати продукти, термін придатності яких скінчився;
- зберігати харчові продукти, особливо ті, що швидко псуються, в холодильнику;
- для пиття, приготування їжі, миття посуду використовувати тільки доброякісну воду з централізованих джерел водопостачання, кип’ячену або бутильовану;
- овочі та фрукти потрібно ретельно мити в проточній воді, не використовувати для цих цілей воду з відкритих водоймищ;
- використовувати окремий інвентар (ножі, дошки тощо) для розробки сирих та готових продуктів;
- проводити боротьбу з мухами, не допускати їх присутності в приміщеннях, де знаходяться харчові продукти та столовий посуд;
- не допускати осіб з розладами шлунково-кишкового тракту до роботи з харчовими продуктами.

17. НОРМИ ВИРОБНИЧОЇ САНІТАРІЇ ТА ГІГІЄНИ

17.1. Виробнича санітарія – система організаційних та технічних заходів, які спрямовані на усунення потенційно небезпечних факторів (порушення норм мікроклімату, випромінювання, освітлення, шуму, вібрації, забруднення повітря тощо) для запобігання захворювань та отруєнь.

17.2. Організаційні заходи: проведення інструктажів, здійснення періодичних обстежень умов навчання та проживання в гуртожитках.

17.3. Технічні заходи: систематичне підтримання чистоти в аудиторіях, кабінетах, кімнатах гуртожитків; здійснення періодичного провітрювання, дотримання оптимального режиму опалення.

17.4. Оптимальними параметрами мікроклімату є:

- температура у приміщеннях в теплий період: +18-25°С, в холодний період року: +16-24°С,
- відносна вологість повітря в залежності від температури в межах 40-75%;
- швидкість руху повітря в межах 0,1-0,5 м/с;
- інтенсивність теплового опромінення у межах 35-100 Вт/м2 в залежності від величини поверхні тіла, яке опромінюється.

17.5. Навчальні аудиторії, кабінети, коридори, східці мають достатнє природне та штучне освітлення.

17.6. З метою видалення надмірного тепла та шкідливо забрудненого газами, вологою, випарами, пилом повітря застосовується природна (аерація) та штучна (механічна) вентиляція повітря.

17.7. Для забезпечення санітарно-побутових потреб в Університеті обладнані:

- гардероб, шафи, вішалки для зберігання одягу;
- їдальня для споживання їжі;
- умивальники для миття рук;
- туалети для справляння природних потреб.

17.8. Гігієна – наука, що вивчає вплив виробничого процесу та навколишнього середовища на організм працівника з метою розробки санітарно-гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів, які спрямовані на створення найбільш сприятливих умов праці та навчання, забезпечення здоров'я та високого рівня працездатності людини.

17.9. Всі здобувачі освіти Університету повинні дотримуватись правил особистої гігієни:

- приходити до Університету в чистому, зручному одязі та взутті;
- мати охайну зачіску та доглянуті нігті;
- постійно дотримуватись чистоти рук;
- споживати їжу у визначених місцях, які відповідають санітарно-гігієнічним вимогам.

18. ВИДИ ТА ДЖЕРЕЛА НЕБЕЗПЕКИ НА ТЕРИТОРІЇ УНІВЕРСИТЕТУ

18.1. Небезпеку для життя та здоров'я здобувачів освіти на території Університету можуть становити: уся сукупність технічних та електричних пристроїв, що використовуються в процесі здійснення навчання; мікрокліматичні фактори; підвищений рівень електромагнітного випромінювання; мережа живлення електричних пристроїв 220В.; спортивні споруди; відкриті люки; вікна та балкони навчального корпусу та гуртожитків, транспорт, що рухається територією Університету; пішохідні переходи через вулицю Чуднівську.

19. ОБСТАВИНИ ТА ПРИЧИНИ НАЙБІЛЬШ ХАРАКТЕРНИХ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ

19.1. Розслідування нещасних випадків, що сталися зі здобувачами освіти проводиться відповідно до «Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами

освіти під час освітнього процесу», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16 травня 2009 р. №659.

19.2. Розслідуванню підлягають нещасні випадки, що трапилися із здобувачами освіти під час освітнього процесу та призвели до ушкодження здоров'я на один робочий (навчальний) день і більше чи їх смерті через: травми різного походження, отруєння, теплові удари, опіки, обмороження, утоплення, ураження електричним струмом, блискавкою; інші ушкодження, отримані внаслідок аварій, пожеж, стихійного лиха контакту з представниками тваринного та рослинного світу.

19.3. Обставини, при яких найчастіше трапляються нещасні випадки: проведення лабораторних, практичних, спортивних занять; використання електро- та газових побутових приладів, користування громадським транспортом; дорожньо-транспортні пригоди; тютюнопаління в невстановлених місцях та інші.

19.4. Причинами нещасних випадків можуть бути: незнання чи невиконання інструкцій з безпеки життєдіяльності; інструкцій з техніки безпеки при проведенні лабораторних та практичних занять, при користуванні електро та газовими побутовими приладами; порушення правил пожарної безпеки; правил користування громадським транспортом, правил дорожнього руху; необережність при зайнятті спортом; необережність при пересуванні по слизькій дорозі взимку; різке погіршення стану здоров’я та інші.

19.5. У разі нещасного випадку, який трапився із здобувачем освіти Університету, потерпілий або свідок нещасного випадку повинен повідомити викладача, куратора академічної групи або іншого працівника Університету, який зобов’язаний:

- терміново організувати надання домедичної допомоги потерпілому, викликати працівника фельдшерського оздоровпункту Університету для надання першої медичної допомоги та викликати бригаду екстреної медичної допомоги;

- зберегти обстановку на місці в тому стані, у якому вона була на момент події (якщо це не загрожує життю та здоров'ю тих, хто там перебуває, і не призведе до ще тяжчих наслідків);

- негайно повідомити про подію ректора Університету та службу охорони праці.

20. ПЕРША ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА

20.1. Перед наданням першої домедичної допомоги потрібно оцінити загальний стан потерпілого та визначити характер пошкодження.

20.2. Рани. Ознаки: кровотеча, біль. Допомога: змащення країв рани розчином йоду, накладання пов'язки. Забороняється: промивати рану, витягувати чужорідні тіла, заливати рану розчином йоду.

20.3. Кровотеча. Ознаки артеріальної кровотечі: кров насиченого червоного кольору, пульсуюча. Допомога: накладання джгута чи закрутки, притискання пальцем артерії до потрібних кісток (там, де закрутку накласти не можна), максимальне згинання кінцівки, накладання стерильної пов'язки. Джгут чи закрутку накладають поверх одежі чи підкладної тканини не більш, ніж 1,5 години зимою та 2 години влітку. Час та дату накладання зазначають в записці, яку підкладають під джгут. Якщо джгут чи закрутку накладають на більш тривалий час, то через 1,5-2 години кінцівку звільняють на 5-10 хвилини. На цей час артерію прижимають пальцем.

Ознаки венозної кровотечі: кров темно-червона, тече рівномірним струмом. Допомога: накладання давлючої пов'язки, у випадку необхідності – джгута.

Ознаки капілярної кровотечі*:* кров стікає по краплям, сльозиться. Допомога: накладання пов'язки на рану.

20.4. Забій. Ознаки: припухлість, синець, біль, порушення функції. Допомога: накладання пов'язки, покій, холод, створення умов нерухомості, підвищеного положенні ураженої частини тіла.

20.5. Переломи. Ознаки: біль, порушення функції, ненормальна рухливість у пошкодженому місці, шум від тертя кісткових обломків під час руху. Допомога: створення умов нерухомості для ушкодженої частини, накладання шини з використанням підручних засобів з фіксацією як мінімум двох суглобів – вище та нижче перелому. Якщо перелом відкритий – накладання стерильної пов'язки.

20.6. Черепно-мозкова травма. Ознаки струсу мозку: короткочасна втрата свідомості, головний біль, головокружіння, блювання, загальна слабкість. Допомога: спокій у положенні лежачі на спині, у випадку блювання – на боці. При зупинці дихання та серцебиття – зовнішній масаж серця, штучна вентиляція легень.

20.7. Зупинка дихання. Ознаки: відсутність самостійних дихальних рухів, блідість чи синюшність шкіри, втрата свідомості. Допомога*:* проведення штучного дихання способом «рот у рот». Потерпілого кладуть на тверду поверхню, під плечі підкладають валик з одежі, закидають голову, відновлюють здатність вільного проходження дихальних шляхів, затискають потерпілому ніс та вдувають у рот повітря з частотою 18-20 раз за годину.

20.8. Зупинка серцевої діяльності. Ознаки*:* відсутність пульсу, звуку серцебиття, розширені зіниці. Допомога: проведення закритого масажу серця. Потерпілого кладуть спиною на тверду поверхню. Рятівник стає на коліна, кладе долоню на нижню половину грудини потерпілого, долоню іншої руки накладає поверх першої та енергійними поштовхами ритмічно вдавлює грудну клітину на 4-5 см. Частота поштовхів – 60-70 за хвилину. Вдування повітря та масаж серця чергують (1 вдування – 4-5 поштовхів). Допомогу слід надавати до ознак самостійного дихання та серцевої діяльності.

20.9. Ураження електричним струмом. Ознаки: непритомність, порушення дихання та серцебиття, опіки. Допомога: прийняти заходи до припинення дії електроструму на потерпілого шляхом вимкнення електроструму рубильником чи вимикачем**,** відкидання від потерпілого струмоведучого дроту діелектричним предметом, вивільнення

потерпілого від джерела струму. У разі непритомності потерпілого з ознаками дихання, його слід зручно покласти, розстебнути стискуючий одяг, забезпечити приплив свіжого повітря. У разі слабкого дихання або його відсутності, слабкого пульсу або його відсутності, відсутності звуку серцебиття потерпілому терміново роблять штучне дихання та закритий масаж серця.

20.10. Транспортування потерпілих до медичного закладу. Після надання першої домедичної допомоги надається кваліфікована медична допомога медпрацівником Університету та лікування у медичному закладі. Транспортування потерпілого до медичного закладу здійснюється можливим автотранспортом або автотранспортом екстреної медичної допомоги за викликом по тел.103.

Провідний спеціаліст з охорони праці — Анатолій ХАРЛАП

ВІЗИ:

Проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики — Олена ДЕНИСЮК
14.07.2025

Начальник відділу моніторингу та забезпечення якості — Ігор СВІТЛИШИН
11.07.2025

Провідний юрисконсульт — Максим ОСТАПЧУК
11.07.2025

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	Прізвище та власне ім'я отримувача	Підпис отримувача	Примітки

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ з/п	Прізвище та власне ім'я	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа/сторінки (пункту)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	зміненого	заміненого	нового	анульованого			

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЙ

№ з/п	Прізвище та власне ім’я	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності